

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Képviselői önálló indítvány

Országgyűlés Hivatala

dr. Szili Katalin asszonynak,
az Országgyűlés elnökének

Irományszám: **#15802.**

Helyben

Érkezett: **2005 APR 20.**

Tisztelt Elnök Asszony!

A Házszabály 34.§. (1.) bekezdése és a 87. § (2.) bekezdése alapján országgyűlési határozati javaslatot nyújtok be

Az Országgyűlés/2005. (...) OGY határozata

A 2000 lélekszám alatti kistelepülések szegényedésének okait feltáró, megmaradásuk és fejlődésük lehetőségeit vizsgáló parlamenti bizottság felállításáról

címmel.

Budapest, 2005. április 20.

Lezsák Sándor
országgyűlési képviselő
független

Az Országgyűlés/2005. (...) OGY határozat

A 2000 lélekszám alatti kistelepülések szegényedésének okait feltáró, megmaradásuk és fejlődésük lehetőségeit vizsgáló parlamenti bizottság felállításáról

1.) Az Országgyűlés Hárszabálya 34.§-ának (1) bekezdése alapján vizsgálóbizottságot (a továbbiakban: Bizottság) hoz létre a 2000 lélekszám alatti kistelepülések esélyegyenlőtlensége okainak feltárása, és a kiváltó okokat semlegesítő intézkedéseknek a vizsgálatára.

2.) A Bizottság felállításának célja, hogy megvizsgálja:

- a 2000 lélekszám alatti kistelepülések 1998 utáni népességfogyását, az elvándorlás okait, a hátrányos korösszetétel következményeit;
- a tanuláshoz, a munkához, az egészségügyi ellátáshoz és az alapvető infrastrukturális ellátáshoz való alkotmányos jogok érvényesülését;
- a kistelepüléseken élők hátrányos helyzetét csökkentő kedvezmények körét;
- a tanyás települések, a külterületen élők sajátos gondjait;
- a kistelepülések kötelező feladatainak ellátásához szükséges kiadások, és ehhez viszonyítva a feladatok ellátásához biztosított állami támogatások arányát, illetve ennek az aránynak az 1998. utáni változását;
- az újonnan keletkező és megszűnő előírt kötelezettségek számának és költségigényének az 1998. utáni alakulását;
- az anyagiak hiánya miatt ellátatlan feladatok számának, és kielégítetlen forrásigényének az 1998 utáni alakulását;
- a kistelepülések ellen irányuló, 'kihasználatlanságra' hivatkozó szabályzók bevezetésének, és az ilyen szabályzók miatt bekövetkezett forrásvesztésnek az 1998 utáni alakulását;
- az önként vállalt, nem kötelezően ellátott feladatok számának és költségigényének az 1998 utáni alakulását;
- a kötelezően előírt feladatokhoz rendelt állami támogatás településnagyság szerint differenciált megállapításának gyakorlatát, módosításának lehetőségeit;
- annak az önkormányzati igénynek az indokoltságát, miszerint a helyi adók elsősorban az önként vállalt, és nem a kötelezően előírt feladatok forrásai legyenek;
- az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő 2000 lélekszám alatti kistelepülések támogatásának 1998 utáni alakulását;
- a többcélú kistérségi társulások tapasztalatait;
- az intézmény összevonások, intézményfenntartó társulások, óvodák-és iskolák bezárásának 1998 utáni alakulását, helyi következményeit;
- a közlekedési, kereskedelmi és egyéb szolgáltatások változásainak 1998 utáni alakulását, mindezeknek a 2000 lélekszám alatti kistelepülések népességmegtartó képességére gyakorolt hatását;
- a települések hagyományos faluképének megőrzését és szakszerű fejlesztését.

- 3.) A Bizottság tizenkét tagból áll. A Bizottságba négy tagot az MSZP, három tagot a FIDESZ-MPSZ; két-két tagot az SZDSZ és a független képviselők, és egy tagot az MDF képviselőcsoportja delegálhat.
- 4.) A Bizottság társelnökeinek és tagjainak megválasztására a képviselőcsoportok vezetőinek javaslata alapján a Házbizottság terjeszt elő javaslatot. A Bizottság két társelnöke közül egyet az ellenzéki, egyet a kormánypárti képviselőcsoportok együttesen jelölnek.
- 5.) A Bizottság feladatának ellátásához szakértőket vehet igénybe, működésének költségeit az Országgyűlés költségvetéséből fedezi .
- 6.) A Bizottság működésének a rendjét a Hárszabály vonatkozó rendelkezései alapján maga állapítja meg.
- 7.) A Bizottság a megállapításairól, és a szükséges intézkedésekre vonatkozó javaslatairól jelentést készít, amelyet 2005. december 31-ig az Országgyűlés elé terjeszt.

Indoklás

Az Országgyűlés hamarosan megvitatja azt az indítványt, amely tartalmazza az óvoda- és iskolabezárások okait vizsgáló bizottság munkájáról szóló jelentés elfogadásáról és a szükséges kormányzati intézkedésekről szóló 3/2004. (VI.6.) országgyűlési határozatban megfogalmazott feladat teljesítését.

Az óvoda- és iskolabezárások okait vizsgáló parlamenti bizottságban megállapítottuk: „Az iskolák- óvodák bezárásának problematikája a vidék szociális válságának csak a felszínét jelenítik meg. A kérdéskör gondozása és kezelése egy átfogó vidékkutatást és vidékfejlesztési törvény meghozatalát sürgeti, amely cselekvési programot alkot a vidéki népesség elszegényedésének, elöregedésének és népességfogyásának megállítása érdekében.”

Az ország lakóinak valamivel több mint egyharmada, 3 millió 550 ezer ember él 2893 falusi jellegű, városi rangot nem nyert önálló önkormányzattal rendelkező településen. Ezek közül **2351 település lélekszáma 2000 fő alatti**, és ezek az aprófalvak, kisközségek adják több mint 1 millió 700 ezer embernek a lakóközösséget és a családi otthonát.

A 2000 lélekszám alatti kistelepülések önkormányzatai többségükben bizonytalan, veszélyeztetett helyzetben tesznek szinte hónapról hónapra rendkívüli erőfeszítést annak érdekében, hogy településük romló helyzete javuljon.

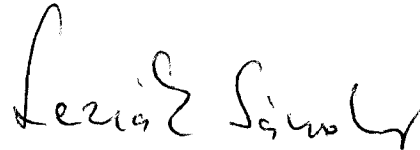
Hogyan állítható meg a vidéki Magyarország általános elszegényedése? Milyen költségvetési és törvényhozási lépésekkel, kedvezményekkel fordíthatók meg a veszélyesen negatív folyamatok? Miként garantálható az Alkotmányban szavatolt jogegyenlőség a magyar állampolgárok között, függetlenül attól, hány fős településen élik mindennapjaikat? A Hárszabály 34.§-a (1) bekezdése alapján felállítandó országgyűlési vizsgálóbizottság feladatául szánjuk a jogbiztonságot és az ország gazdasági versenyképességét alapjaiban meghatározó kérdések vizsgálatát, a megoldási javaslatok mielőbbi kidolgozását.

A közigazgatás, az egészségügyi és a szociális ellátás, valamint az oktatásügy legfőbb szervezői és szolgáltatói – a települési önkormányzatok – kritikus mértékben és tömegben kerültek súlyosan kiszolgáltatott helyzetbe. **Tragikus jelenség, hogy az utolsó tartalékaikat felélő önkormányzatok okán történelmi mélypontra jutottak településeink. A probléma súlyossága, szerteágazó volta és országos jellege indokolja (és egyben szükségessé is teszi) parlamenti vizsgálóbizottság kiküldését a helyzet alapos felmérésére, a kiváltó okok és folyamatok feltárására, valamint a lehetséges megoldási javaslatok sürgős megfogalmazására, továbbá az eredmények mihamarabbi Parlament és Kormány elé történő beterjesztésére. Mindez európai uniós kötelezettségünk is.**

A parlamenti vizsgálóbizottságtól elvárjuk, hogy feltárja a *kötelező feladat-állami finanszírozás*, valamint a *településnagyság-kötelező feladatok mennyisége* kapcsán keletkező anomáliák és zavarok gyökereit, s ezzel megnyissa az utat az egyre súlyosabbá és fenyegetőbbé váló önkormányzati krízishelyzet feloldásához, továbbá elősegítse az önkormányzatok funkciójának és társadalomban betöltött általános szerepének, nem utolsósorban presztízisének és függetlenségének visszaállítását.

A kistelepüléseken élők esélyegyenlőségét és felzárkózását szolgáló rövid- és hosszú távú cselekvési program elkészítésének csak ösztönző része lehet a javasolt parlamenti bizottság munkájának eredménye. A szaktudomány, a településeken élők és az önkormányzatok által felhalmozott tapasztalat együttesen teremthetik csak meg a szükséges közigazgatási reform alapjait.

Budapest, 2005. április 20.

Lezsák Sándor
országgyűlési képviselő
független